



Oslo kommune
Byrådsavdeling for byutvikling

Bydelene

| | | |
|--|-------------|--------|
| Bydel St. Hanshaugen Sentralarkivet | | |
| Uofl. 5 | 17 AUG 2009 | Arkiv: |
| Sak: 09/1732 | Dok. 1 | |
| Arkivkode | 027 | |

Dato: 11.08.2009

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

200603442-18

Arnfinn Løvli, 23 46 17 95

024

**BARNEREPRESENTANTORDNING I AREALPLANLEGGINGEN – HØRING
OPPNEVNING OG RESSURSBRUK**

Vi viser til vedlagte brev av 08.05.2008 fra Plan- og bygningsetatens med vedlegg.

I saken som nå forberedes for bystyrets behandling ønskes det å fastsette nærmere hvem som skal oppnevne bydelens barnerepresentant og hvilke ressurser som det forutsettes å benytte på ordningen.

Byrådsavdelingen vurderer å foreslå at det er bydelsutvalgene som skal oppnevne barnerepresentantene. Bydelspolitikerne har god oversikt over situasjonen for barn og unge, og er best egnet til å se hvem som kan ivareta deres interesser. Oppnevningen bør skje etter innstilling fra bydelsadministrasjonen.

Barnerepresentantordningen er allerede etablert og finansiert av bydelene. I den foreslåtte instruks defineres representantens ansvars- og arbeidsområde. For å kunne følge opp denne på en tilfredsstillende måte må det avsettes minst et halvt årsverk. Ordningen skal fortsatt finansieres innenfor vedtatte budsjetttrammer for bydelene.

Vi ber om bydelenes uttalelse til forslag om at:

- ansvaret for å oppnevne barnas representant i arealplanleggingen delegeres til bydelsutvalget
- ordningen finansieres innenfor bydelens budsjetttrammer
- representanten skal ha minimum et halvt årsverk til disposisjon for sitt arbeide

Høringsuttalelsen bes sent Byrådsavdeling for byutvikling innen 21.09.2009.

Med hilsen

Geir B. Aga
kommunaldirektør

Elisabeth Eidså Dale
plan- og utbyggingssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk

Vedlegg: Plan -og bygningsetatens brev av 08.05.2008

Kopi til: Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester, Plan- og bygningsetaten

200603442 - 14



Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten
Ressurscenteret

Byrådsavdeling for byutvikling
Rådhuset
0037 Oslo
postmottak@byr. Oslo.kommune.no

Dato: 8 MAI 2008

Deres ref: 200603442-10

Vår ref (saksnr): 200707235-34
Oppgis alltid ved henvendelse

Saksbeh: Marianne de Caprona

Arkivkode: 512.1

BARN OG AREALPLANLEGGING:
- EVALUERING AV BARNEREPRESENTANTORDNINGEN I BYDELENE
- FORSLAG TIL INSTRUKS FOR BARNEREPRESENTANTENE

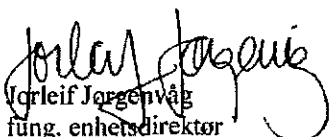
I byrådets møte 01.08.2002, byrådssak 1398/02 vedtok byrådet at Plan- og bygningsetaten skulle evaluere ordningen med barnas representanter i bydelene. Etaten har i løpet av september og oktober 2007 utført en enkel evaluering der det er vektlagt å få frem barnerepresentantens egen oppfatning av ordningen. Arbeidet er gjort med bakgrunn i et spørreskjema som Plan- og bygningsetaten har utarbeidet med utgangspunkt i Miljøverndepartementets retningslinjer for ordningen. Evalueringen følger til orientering.

Forslag til instruks for barnerepresentantene i bydelene er utarbeidet med utgangspunkt i rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen samt Plan- og bygningslovens § 2 og § 9-1. Siste revisjon medtar kommentarer i brev av 16.02.2007 fra byrådsavdeling for byutvikling.

Plan- og bygningsetaten har funnet det naturlig å se arbeidet med instruks i sammenheng med evalueringen og fremmer derfor evaluering av ordningen og forslag til retningslinjer i en sak.

PLAN- OG BYGNINGSETATEN, DEN

05.105. - 2008


Torleif Jørgenvåg
f.ung. enhetsdirektor


Silvie Le Muzic
avdelingenhetsleder

Vedlegg:

- Utkast til byrådssak for evaluering av barnerepresentantordningen og instruks for barnerepresentantene i bydelene. Unntatt offentlighet § 5, 1.ledd.
- Plan- og bygningsetatens saksfremstilling.
- Evaluering av barnerepresentantordningen med spørreskjema
- Utdrag fra ot.prop. nr 32- Plan- og bygningsloven, plandelen.



Plan- og bygningsetaten
Ressurscenteret
Arkitektur-/planfagkompetanse
Internett:

Besøksadresse:
Vahls gate 1, 0187 Oslo
Postadresse:
Boks 364 Sentrum,

Sentralbord: 02 180
Kundesenter: 23 49 10 00
Telefaks: 23 49 10 01
E-post: postmottak@

Bankgiro:
6003.05.58920
Organisasjonsnummer:



Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten
Ressurssenteret

Deres ref:

Vår ref (saksnr): 200707235-34
Oppgitt alltid ved henvendelse

Saksbeh: Marianne de Caprona

Dato:

Arkivkode: 512.1

BARN OG AREALPLANLEGGING
EVALUERING AV BARNEREPRESENTANTORDNINGEN I BYDELENE
INSTRUKS FOR BARNEREPRESENTANTENES ARBEID
FORSLAG TIL BYUTVIKLINGSKOMITEEN

Kommunen skal:

- Utnevne barnerepresentant og helst en vararepresentant i hht plan- og bygningslovgivningen.
- Organisere planprosessen slik at barn og unge og barnerepresentanten blir hørt.
- Planlegge i tråd med pkt.4 (planleggingsprosessen) og pkt 5 (om fysisk utforming) i Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.

For å sikre at ovennevnte punkter oppfylles er det gjort en enkel evaluering av ordningen og utarbeidet forslag til instruks for barnerepresentantene i bydelene. Evalueringen legges frem til orientering og instruks for barnerepresentantenes arbeid fremmes for vedtak.

BAKGRUNN

- Oslo bystyre har 15.05.2002, sak 152, vedtatt at det skal oppnevnes en person/stilling i hver bydel som skal ha særlig ansvar for å ivareta barns interesser i plansaker. Etter ny bydelsinndeling fra 1. januar 2004 har alle 15 bydeler oppnevnt barnerepresentant.

Byrådet vedtok 01.08.2002, byrådssak 1398/02 at Plan- og bygningsetaten skulle evaluere ordningen med barnas representanter i bydelene. Etaten har i løpet av september og oktober 2007 utført evalueringen. Evalueringen følger til orientering.

Det foreligger ingen felles instruks for barnerepresentantene i bydelene. I rundskriv T-4/98 kap.1-pkt. 4, skriver departementet at de mener det er hensiktsmessig for kommunestyret å vedta instruks for barnerepresentanten. På kurs for representantene i mars 2006 fremkom det ønske om egen instruks for barnerepresentantene. Plan- og bygningsetaten har utformet et forslag til instruks for barnerepresentantene. Forslaget er utarbeidet med utgangspunkt i Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen, samt Plan- og bygningslovens § 2 og § 9-1. Instruksen er lagt frem til uttalelse for barnerepresentantene og bydelene.

- Barnerepresentantens rolle og handlingsrom
Barnerepresentantens arbeid er juridisk forankret i pbl



Plan- og bygningsetaten
Ressurssenteret
Arkitektur-/planfagkompetanse
Internett:

Besøksadresse:
Vahls gate 1, 0187 Oslo
Postadresse:
Boks 364 Sentrum,

Sentralbord: 02 180
Kundesenter: 23 49 10 00
Telefaks: 23 49 10 01
E-post: postmottak@

Bankgiro:
6003.05.58920
Organisasjonsnummer:

- §2, tredje ledd: Ved planlegging etter loven her skal det spesielt legges til rette for å sikre barn gode oppvekstvilkår.
- §9-1 tredje punktum: Planleggingsmyndigheter i kommunen.
Kommunestyret skal peke ut en etatsjef eller annen tjenestemann som skal ha særlig ansvar for å ivareta barns interesser når det faste utvalget etter denne paragraf utarbeider og behandler forslag til planer.
- § 17-1 Rikspolitiske bestemmelser.
Kongen kan stille opp generelle mål og rammer og gi retningslinjer for den fysiske, økonomiske og sosiale utvikling i fylker og kommuner som skal legges til grunn for planlegging etter denne lov.
Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen ble gitt i 1989.

Barnerepresentantordningen er en del av Norges arbeid med å oppfylle forpliktelsene i FNs barnekonvensjon artikkel 3: ” Ved alle handlinger som berører barn og som foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal det først og fremst tas hensyn til hva som gavner barnet best.”

- Kommunens rolle og handlingsrom i forhold til barnerepresentantordningen
I medhold av Plan- og bygningsloven er det kommunestyret som har øverste ansvar for planleggingen i kommunen. Planleggingen skal legge til rette for ønsket utvikling, samtidig som planen er et styringsverktøy for å unngå uønsket utvikling. Berørte enkeltpersoner og grupper skal gis anledning til å delta aktivt i planprosessen.
I medhold til forvaltningslovens § 17 skal forvaltningsorganet påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Det skal påse at mindreårige parter får mulighet til å gi uttrykk for sitt syn, i den grad de er i stand til å danne seg egne synspunkter på det saken gjelder. De mindreåriges syn skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet.

Av miljøverndepartementets veiledning fremgår det:

- Kommunestyret skal utpeke en barnerepresentant.
- Det anbefales at det utpekes en vara for barnerepresentanten
- Kommunen bør fastsette en stillingsinstruks hvor bl.a. oppgaver og stillingsandel knyttet til vervet avklares. Kommunen bør utpeke kontaktpersoner fra kommunens ulike avdelinger for barnerepresentanten. Kontaktpersonene fungerer som støttespillere for barnerepresentanten.
- Det er kommunens oppgave å legge til rette for at barnerepresentanten skal få mulighet til å bidra i planprosessen.

EVALUERING AV BARNEREPRESENTANTORDNINGEN SEPT. 2007

Plan- og bygningssetaten har sept. 2007 utført en enkel evaluering der det er vektlagt å få frem barnerepresentantenes egen oppfatning av ordningen. 13 av 15 barnerepresentanter har svart på et spørreskjema utarbeidet av Plan- og bygningssetaten. Spørsmålene ble utformet for å kunne vurdere om krav i henhold til lovverk og retningslinjer er oppfylt gjennom nåværende barnerepresentantordning. I tillegg har Plan- og bygningssetaten internt vurdert hvordan barnerepresentantordningen fungerer i saksbehandlingen på ulike nivå. Evalueringen viser at ordningen fortsatt er i en innkjøringsfase. Noen grunnleggende utfordringer er fortsatt ikke løst tilfredsstillende. Dette gjelder:

1. Tidsaspektet; forholdet mellom omfanget av arbeidsoppgaver og avsetting av tid til arbeidet.
2. Informasjonsflyt; nødvendige dokumenter og opplysninger foreligger.

3. Medvirkning; barnerepresentanten sikres oppmøte i de fora der ungdom og barn kan fremlegge sine synspunkt og i de fora der det kan formidles synspunkt til administrasjon og politikere.
4. Rutiner i saksbehandlingen bl.a. med hensyn til kommuneplanens arealdel, planprogram/utredninger, planinitiativ og byggesaker.

Jf vedlegg: Sammendrag evaluering med spørreskjema.

BESKRIVELSE AV FORSLAGET TIL INSTRUKS FOR BARNEREPRESENTANTENE

Forslaget til instruks legger til rette for kontinuitet og ivaretagelse av krav i henhold til lover og retningslinjer gjennom:

- Oppnevning og funksjon
Det sikres oppnevnt en barnerepresentant med vararepresentant. Barnerepresentanten skal være politisk og administrativt uavhengig og ha barnefaglig og planfaglig kompetanse. Barnerepresentanten skal gis relevant tid til å utføre pålagte arbeidsoppgaver.
- Ansvar
Barnerepresentanten sikres mulighet til å møte i relevante møter i byutviklingskomiteen samt råd og utvalg i bydelen i henhold til departementets rundskriv T-1/95 Barn og planlegging pkt.3 Plikter og rettigheter.
- Arbeidsområde
Representanten skal motta nødvendig informasjon om saker for å kunne utøve sin funksjon. Barnerepresentanten skal se til at kommunen tilrettelegger for barn og unges medvirkning i plansaker etter plan- og bygingsloven, samt selv gi innspill på vegne av barn og unge i plansaker.
- Informasjon.
Barnerepresentantordningen skal gjøres kjent av bydelen. Representanten kan uttale seg offentlig om saker som berører deres fagfelt. Barnerepresentantens arbeid nedfelles i bydelens årsmelding.

UTTALELSER

Forslaget til instruks (først benevnt retningslinjer) er sendt barnerepresentantene for kommentar. Forslag til instruks ble deretter forelagt alle barnerepresentantene på møte i Plan- og bygningsetaten i mars 2007. Flere av punktene ble drøftet med Miljøverndepartementet til stede. Instruksen er utformet i tråd med konklusjonene på møtet.

Forslaget ble i november oversendt bydelene for kommentar. Det er kommet inn fire uttalelser. Bydel Søndre Nordstrand mener barnerepresentantordningen i plansaker er viktig, og at det er positivt at det er utarbeidet retningslinjer for ordningen i Oslo.

Bydel Stovner mener til instruksens pkt. 6 - ansvar, første setning at barnerepresentanten ikke nødvendigvis skal ha møteplikt, men møterett i bydelens utvalg i tråd med siste setning "representanten bør møte i bydelens utvalg."

Bydel Frogner

Pkt. 6 ønskes endret slik: Barnerepresentanten har møterett i bydelens utvalg når aktuelle plansaker blir behandlet, og i det faste utvalg for plansaker i Oslo kommune, byutviklingskomiteen, i saker som omfatter bydelen. Representanten har tale- forslagsrett og kan be om protokolltilførsel i plansaker.

Det foreslås som tillegg til pkt. 4: Barnerepresentantens arbeid bekostes av sentrale, øremerkede midler som skal dekke både løpende arbeid og deltakelse i nødvendige opplærings- og nettverksamlinger i regi av Plan- og bygningsetaten og Miljøverndepartementet. De øremerkede midlene kan eventuelt til en viss del gjøres avhengig av bydelens størrelse.

Bydel Sankthanshaugen

Bydelsutvalget tror at mange bydeler vil ha problemer med å finne egnede representanter og samtidig kunne avsette tilstrekkelig med ressurser til at dette viktige arbeidet blir ivaretatt på en god måte. Bydelsutvalget foreslår derfor at arbeidet bekostes av sentrale øremerkede midler, som skal dekke både løpende arbeid og deltakelse i nødvendige opplærings- og nettverkssamlinger i regi av Plan- og bygningsetaten og Miljøverndepartementet.

Bydelen mener det kan være positivt at en barnerepresentant representerer flere bydeler, for eksempel 3 bydeler. Vervet vil dermed kunne utgjøre en vesentlig del av barnerepresentantens stillingsinnhold, noe som vil kunne gi representanten mulighet for kompetansebygging og god erfaring. Bydelsutvalget mener en delt stilling mellom flere bydeler også kan være positivt for stillingens integritet; som politisk og administrativt fristilt representant. Dersom en barnerepresentant skal ha ansvar for flere bydeler, bør bystyret utnevne representanten.

Bydelen mener at møteplikt i bydelens utvalg når aktuelle plansaker blir behandlet og i det faste utvalg for plansaker som omfatter bydelen er svært ambisiøst med tanke på de begrensede muligheter de fleste representantene i dag har til å utføre sin funksjon. Bydelen ser at dette er det ideelle, men mener dette vil medføre en vesentlig økning av vervets innhold. Dersom vervet helt eller delvis kan bekostes av øremerkede sentrale midler, mener bydelsutvalget at dette er det ideelle. Dersom bydelene ikke kan tilføres sentrale midler bør teksten endres til møterett.

PLAN- OG BYGNINGSETATENS KOMMENTARER TIL UTTALELSENE

Ad.: Bydel Stovner

Plan- og bygningsetaten mener pkt. 6 kan endres samtidig som intensjonen i plan- og bygningsloven og rikspolitiske retningslinjer samt departementets rundskriv pkt. 3 om at barnerepresentanten skal være synlig i planprosessen og har et ansvar for å følge opp aktuelle plansaker i det faste utvalg for plansaker blir ivaretatt.

I rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen pkt. 3. Plikter og rettigheter står det: *"Den utpekte representanten har møteplikt, talerett og rett til å stille forslag overfor det faste planutvalg. Planutvalget står imidlertid fritt til å avgjøre om forslag skal realitetsbehandles."*

I bystyres vedtak av 15.05.2002 pkt 2, 2.ledd står det: *"Barnas representant skal ha møte- og talerett når det faste utvalg for plansaker behandler saker som er relevante for den enkelte bydel".* Og i pkt .4: *"Ordringen evalueres innen 3 år"*.

Plan- og bygningsetaten ser av evalueringen at møterett ikke automatisk sikrer at barnerepresentantene møter i de utvalg det er forutsatt i henhold til Rikspolitiske retningslinjer og rundskriv. Når det gjelder de lokale utvalg, mener etaten at barnerepresentanten selv må vurdere om han/hun har plikt til å møte i de utvalg som behandler plan- og byggesaker som berører barn og unge i den aktuelle bydelen og at kommunen er ansvarlig for å legge til rette for at det er mulig. Evalueringen viser at barnerepresentantene ikke møter i Byutviklingskomiteen. Etaten anbefaler at byutviklingskomiteen med henvisning til rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen, innkaller den aktuelle barnerepresentant når relevante plan- og byggesaker behandles. Barn og unge berøres av de fleste arealsaker som blir behandlet. Det er derfor viktig at barnerepresentanten møter på aktuelle møter for å kvalitetssikre at kommunen ivaretar barn og unges interesser og at det legges til rette for medvirkning av barn og unge. Plan- og bygningsetaten ser imidlertid at dersom barnerepresentanten blir informert og får medvirke

tidlig i saksprosessen, vil det kun være få saker der det er vesentlig uenighet lokalt, og møtefrekvensen vil kunne minimaliseres.

Med bakgrunn i gjeldende bystyrevedtak, gjør Plan- og bygningsetaten oppmerksom på at dersom plikt skal nedfelles i instruksen for barnerepresentantene, må saken legges frem for bystyret.

Ad.: Bydel Frogner

For bemerkning til instruksens pkt. 6 vises det til PBE's kommentar til Bydel Stovner. For tillegg til pkt. 4 om at barnerepresentantens arbeid bekostes av sentrale, øremerkede midler opplyses at dette ligger utenfor området som Plan- og bygningsetaten har til vurdering.

Ad.: Bydel Sankthanshaugen

For tillegg om at barnerepresentantens arbeid bekostes av sentrale, øremerkede midler vises det til Plan- og bygningsetaten kommentar til Bydel Frogner og for instruksens pkt. 6 til kommentar til Bydel Stovner.

Til bemerkning om at en barnerepresentant kan representere flere bydeler, mener Plan- og bygningsetaten at dette er et forslag, som dersom det innebærer en heldagsstilling i minst fem forskjellige bydeler, kan være med på å synliggjøre barnerepresentantenes rolle og betydning i saksbehandlingen og medvirkningsprosessen av plan og byggesaker.

Barnerepresentanten vil dermed ikke opptre med dobbeltroller og vil fysisk være mer synlig. De fem barnerepresentantene vil kunne ha jevnlig felles møter hvor felles utfordringer diskuteres og dermed føre til en effektivisering av arbeidet med bedre rutiner. Ettersom skole og bydel for de eldre barna nødvendigvis ikke er den samme, vil barnerepresentanter i heldagsstilling som samarbeider på tvers av bydelene ha større mulighet for å opprette et systematisk samarbeid med skolene.

Barnerepresentantene vil miste direkte kontakt med bydelens forskjellige råd, utvalg, virksomheter og administrasjon. For eksempel kan det direkte samarbeidet med ungdomsrådene bli en utfordring og må sikres gjennom et tett samarbeid med ungdomsrepresentantene/sekretæren i ungdomsrådet, barnehagekontaktene og de som for øvrig jobber tett med barn og unge. Samarbeidet med plankonsulentene i bydelene, som av barnerepresentantene selv vurderes som meget viktig for å kunne følge plansaken, må sikres. En slik ordning vil gjøre det enda viktigere at informasjon om sakene går direkte til barnerepresentantene slik at de blir i stand til å uttale seg tidlig i planprosessen. Dersom en barnerepresentant skal ha ansvar for flere bydeler, og bystyret utnevner representanten, må instruksens pkt. 1 endres og delegering til bydelene oppheves.

Plan- og bygningsetaten mener uavhengig av hvilken ordning man velger at barnerepresentantene må sikres reell mulighet til å utføre sitt arbeid slik at gyldige vedtak sikres.

Det vises for øvrig til innkomne brev fra Bydel Stovner, Nordstrand, Frogner og Sankthanshaugen som følger vedlagt. Flere av øvrige bydeler har bedt om utsettelse for å legge frem retningslinjene/instruksen i bydelsutvalget. Plan- og bygningsetaten vil ettersende eventuelle uttalelser.

PLAN- OG BYGNINGSETATENS VURDERING OG KONKLUSJON**1. Evaluering av barnerepresentantordningen i bydelene.**

Plan- og bygningsetaten mener ordningen har medført at barn og unges synspunkter blir tydeligere i saksfremleggene der barnerepresentanten gir sin uttalelse. Uttalelsene til barnerepresentantene følger saken og det synes som om ordningen medfører at man unngår unødvendige konflikter på grunn av at ikke alle punkt i saken er vurdert i forhold til barn og unge. Barnerepresentanten tar samtidig med sin uttalelse til saken, opp sine synspunkter i bydelen og sørger for at barn og unges hensyn blir vurdert og ivaretatt i tilstrekkelig grad. Det er viktig at Plan- og bygningsetaten arbeider videre med oppgradering av rutiner for medvirkning og bearbeiding av saker som sikrer at aktuelle tema som berører barn og unge alltid vurderes. Plan- og bygningsetaten anbefaler at det fortsatt legges vekt på jevnlig informasjon om ordningen både internt i kommunen og eksternt. Plan- og bygningsetaten anbefaler at evalueringen tas til orientering og at hovedpunktene i konklusjonen følges opp gjennom å vedta foreslåtte instruks.

2. Instruks for barnerepresentantene

Forslag til instruks for barnerepresentantene er utarbeidet for å sikre relevante punkt i FN-barnekonvensjon, Plan- og bygningsloven, Forvaltningsloven, Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen og Miljøverndepartementes rundskriv og veiledning til oppfølging. Kommunen har plikt til å følge opp ovennevnte lovhjemler og retningslinjer.

Barnerepresentantens rett til å møte i aktuelle utvalg og faste møter er nedfelt både i bystyrevedtaket av 15.05, 2002 og i Rikspolitiske retningslinjer. Kommunen har ansvar for å legge til rette for at dette er praktisk mulig. Det er barnerepresentantens ansvar å avveie når dette bør skje, og det er kommunens ansvar å sørge for at barn og unges interesser blir ivaretatt og at barn og unge gis mulighet til medvirkning i alle saker der barn og unge berøres. Dersom ansvaret ikke er ivaretatt av kommunen, kan dette ved klage i saken, regnes som en saksbehandlingsfeil, og vedtaket vil være ugyldig. Det vises for øvrig til Plan- og bygningsetaten kommentar til bemerkning om instruksens pkt. 6 fra bydelene.

Barnerepresentantene i Oslo, selv med ansvar for bare en bydel, har ansvar for et større antall barn og unge enn barnerepresentantene i landet for øvrig. Enkelte bydeler er også under vesentlig endring og krever arbeid for å følge opp at alle arealsaker blir ivaretatt av kommunens egne organ med hensyn til medvirkning fra barn og unge. Dersom en barnerepresentant skal ha ansvar for flere bydeler, og bystyret utnevner representanten, må instruksens pkt.1 endres og delegering til bydelene oppheves. Plan- og bygningsetaten mener uavhengig av hvilken ordning man velger, at barnerepresentantene må sikres reell mulighet til å utføre sitt arbeid slik at gyldige plan- og byggesakvedtak sikres.

Ny plan- og bygningslov forutsettes å tre i kraft juli 2009. Instruksens må derfor også forholde seg til ny lov. Hensynet til barn og unges oppvekstvilkår, medvirkning og fremtidige generasjoner inngår i forslag til ny plan- og bygningslovs formålsparagraf. Kommunen kan ikke avsette barnerepresentanten etter nytt forslag til plan- og bygningslov uten å ha en erstatning. Kommunen vil fortsatt være pliktig til å ha en ordning som ivaretar barn og unges interesser i planleggingen. Det vises til vedlegg med relevante utdrag fra ot.prop. nr 32 Om lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven – plandelen).

Plan- og bygningsetaten mener foreslåtte instruks for barnerepresentantene vil legge til rette for at intensjonen følges opp av kommunen på en hensiktsmessig måte. Plan- og bygningsetaten anbefaler foreslåtte instruks.

Forslag til

Barn og arealplanlegging

Instruks for Oslo kommunes barnerepresentanter

PBE 28.11.2007

OPPNEVNING OG FUNKSJON

1. Barnerepresentasjonsordningen er hjemlet i plan- og bygningslovens § 9.1. som lyder:
Kommunestyret skal peke ut et etatssjef eller en annen tjenestemann som skal ha særlig ansvar for å ivareta barns interesser når det faste utvalg etter denne paragraf utarbeider og behandler forslag til planer. Barn i lovteksten betyr barn og unge inntil 18 år. I Oslo er ansvaret for å peke ut barnerepresentanter delegert til bydelsutvalgene. For hver ny kommunestyreperiode skal barnerepresentanten med stedfortreder oppnevnes eller gjenvelges.
2. Barnerepresentanten må ha kunnskap og erfaring med barn og unge – og forstå betydningen av og behovet for å legge til rette for et godt oppvekstmiljø. Det bør utpekes en person/stilling med god kontakt til administrasjonen i bydelen.
3. Barnerepresentanten er politisk og administrativt uavhengig og fristilt i utøvelse av sin funksjon. Bydelsdirektøren har ikke instruksjonsmyndighet overfor barnerepresentanten når det gjelder dennes lovbestemte faglige gjøremål.
4. Bydelen har ansvar for å gi representanten tilstrekkelig tid og arbeidsforhold til å kunne utføre sine funksjoner.
5. Plan- og bygningsetaten har ansvaret for et samlet kurs og skoleringsopplegg for bydelenes representanter. Det bør arrangeres en samling av barnerepresentantene etter hvert kommunevalg og arrangeres en samling minimum en gang pr. år. Det vises også til samarbeidsavtalen mellom Plan- og bygningsetaten og bydelene.

ANSVAR

6. Barnerepresentanten i bydelen har møterett i bydelens utvalg når aktuelle plansaker blir behandlet og i det faste utvalg for plansaker i Oslo kommune, Byutviklingskomiteen i saker som omfatter bydelen. Representanten har tale og forslagsrett og kan be om protokolltilførsel i plansaker. Representanten bør møte i bydelens utvalg og i Byutviklingskomiteen når relevante plansaker i bydelen blir behandlet.
7. Barnerepresentanten skal være barn- og unges talerør i plansaker – og se til at deres behov blir ivaretatt i kommunens arealplanlegging. Representanten skal ikke være et lokalt barneombud, men konsentrere seg om å ivareta barn- og unges interesser i plan- og byggesaksbehandlingen etter plan- og bygningsloven.

ARBEIDSOMRÅDE

8. Barnerepresentanten skal på et tidligst mulig tidspunkt i planprosessen bli underrettet om alle arealplaner (kommuneplaner, reguleringsplaner, bebyggelsesplaner m.m.). Bydelsadministrasjonen har ansvar for at representanten får seg forelagt alle plansaker som berører bydelen.
9. Barnerepresentanten skal gi innspill til planprosessen, slik at hensyn til barn og unge blir ivaretatt tidligst mulig i planprosessen. Representanten er selvstendig høringsinstans i alle kommunale plansaker i bydelen.
10. Barnerepresentanten må tilegne seg planfaglig innsikt og kjenne til de mest sentrale bestemmelser i plan- og bygningsloven. Representanten må ha gode kunnskaper om de rikspolitiske retningslinjer (RPR) for å styrke barn- og unges interesser i planleggingen – og gjøre seg kjent med kommunens egne retningslinjer, bestemmelser og vedtekter. Representanten må få anledning til å ta del i Miljøverndepartementets opplæringsprogram for barnerepresentanter.
11. Barnerepresentanten skal ha kontakt med andre utvalg i bydelen som arbeider med barn- og unges interesser som Ungdomsrådet og lignende. Representanten skal ta kontakt med nabobydelen(ene) i saker av felles interesse for barn og unge.

INFORMASJON

12. Bydelsadministrasjonen skal informere om barnerepresentantens stilling og arbeidsområde til barn- og unge i bydelen, foreldre, politikere, kommunalt ansatte, media og andre som har ansvar og interesse for barn og unges situasjon og oppvekstmiljø.

Bydelsadministrasjonen skal føre opp barnerepresentanten på listen over råd og utvalg som oppnevnes etter hvert kommunevalg.

Barnerepresentanten skal ha anledning til å uttale seg offentlig om saker som berører deres fagfelt.

Barnerepresentantenes arbeid skal hvert år tas med i bydelens årsmelding


Utrykt vedlegg: Plan- og bygningsloven
Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.

Forslag til vedtak:

1. Evaluering av barnerepresentantordningen tas til orientering.
2. Byutviklingskomiteen vedtar instruks for barnerepresentater, oppnevnt med hjemmel i plan- og bygningslovens § 9-1, datert 28.11.2007.

Som foreslått av Plan- og bygningsetaten, datert

PLAN- OG BYGNINGSETATEN
Ressursenteret
Arkitektur-/planfagkompetanse


Jorleif Jørgenvåg
fung.enhetsdirektør


Silvie Le Muzic
avdelingsenhetsleder

Saksb.: Marianne de Caprona, seniorark.

Trykte vedlegg: - Sammendrag av evaluering av barnerepresentantordningen utført av Plan- og bygningsetaten sept.2007 med vedlagt spørreskjema
- Uttalelser

BARN OG AREALPLANLEGGING EVALUERING AV BARNEREPRESENTANTORDNINGEN I BYDELENE

Bakgrunn:

Barnerepresentantordningen er hjemlet i Plan- og bygningsloven § 9.1. Barnerepresentanten skal ha et særlig ansvar for å ivareta barns interesser når det faste utvalg for plansaker utarbeider og behandler forslag til planer. Barn i lovteksten betyr barn og unge inntil 18 år.

Grunnlag for evalueringen:

Evalueringen av barnerepresentantordningen, slik den er organisert i Oslo, er basert på 26 spørsmål stilet til barnerepresentantene i bydelene i oktober 2007.

Spørsmålene var i stor grad utformet med mulighet for ja/nei/stryk det som ikke passer, med mulighet for utfyllende kommentarer i tillegg. Det er innkommet 13 besvarelser.

Hovedpunkt som fremkommer i besvarelsene

Av svarene fremkommer det at barnerepresentantene mener at det ikke er avsatt tilstrekkelig tid til å fylle funksjonen som barnerepresentant.

Flertallet av barnerepresentantene mener at ordningen synes mer kjent i administrasjonen og blant politikere nå enn tidligere, men svarene viser at det gjenstår et arbeid for å gjøre ordningen ytterligere kjent. Noen bydeler legger til rette for oppmøte i teknisk komité og miljøkomiteen. I disse bydelene er ordningen mer kjent.

Det er ujevnt hvor mange plansakbemerkinger som sendes inn fra barnerepresentantene. Noen følger opp nesten alle plansakene som fremmes med egen bemerkning, noen prioriterer noen få saker og andre uttaler seg aldri. Bare to barnerepresentanter sier at de møter opp i teknisk komité eller tilsvarende og kun en har tatt ordet i møtene. Kun en av representantene har møtt i byutviklingskomiteen. Ingen har uttalt seg i byutviklingskomiteen som barnerepresentant. Et fåtall av representantene har oversikt over vedtak som fattes.

Noen representanter mener de mangler planfaglig og prosessuell kunnskap. De mener de ikke har fått mulighet til å avsette tid til å tilegne seg denne kunnskapen, eventuelt delta på nødvendige seminarer og kurs.

Flere bydeler har tilrettelagt for at barnerepresentanten får tilgang til planinitiativ i oppstartfasen av planbehandlingen. Barnerepresentantene mener dette forenkler barnerepresentantens arbeid og skaper mindre konflikter i det videre planarbeidet da representanten kommer inn med sine bemerkninger i tidlig prosess.

Barnerepresentantene som sitter som sekretærer i Ungdomsrådene mener de i denne posisjonen har enklere tilgang til ungdommens meninger.



Plan- og bygningsetaten
Ressursenteret
Arkitektur-/planfagkompetanse
Internett:

Besøksadresse:
Vahls gate 1, 0187 Oslo
Postadresse:
Boks 364 Sentrum,

Sentralbord: 02 180
Kundesenter: 23 49 10 00
Telefaks: 23 49 10 01
E-post: postmottak@

Bankgiro:
6003.05.58920
Organisasjonsnummer:

Evaluering: Hva fungerer i henhold til intensjonen i ordningen og hva må det arbeides videre med?

Ordning med barnerepresentant i hver bydel:

Ordningen er etablert i bydelene. Dette synes å være en fordel i forhold til tidligere sentraliserte ordning med bydelsoverlegen (delegert til bydelslegen i bydel St.Hanshaugen), som ivaretok barn og unges interesser. Det blir nå gitt langt flere uttalelser i plansaker i forhold til tidligere da dette var meget sjeldent i forhold til barn og unge. Forholdet til barn og unge skal alltid vurderes, og det må sees på som en styrke at hver bydel nå har dette innarbeidet i sin organisering. Ordningen er underlagt byrådet og administrert av bydelene uten at det følger med spesifikke budsjettmidler. Det synes dermed å være vanskelig for bydelene å avsette tilstrekkelig ressurser for å kunne håndtere det lovpålagte arbeidet. Det må arbeides videre med ordningen slik at barnerepresentanten sikres tilstrekkelig tid til arbeidet.

Informasjonsflyt:

Barnerepresentantene mener at de bydelene som gir barnerepresentanten mulighet til innsyn og bemerkninger allerede i planinitiativet, får færre konflikter i planbehandlingen. Åpenbare svakheter ved planforslagene synes å bli fanget opp i tidlig fase og dermed bearbeidet før det kommer inn som planforslag. Barnerepresentantene mener det er få uenigheter mellom bydelsadministrasjonen og barnerepresentanten i denne fasen. Denne ordningen synes til dels å fungere som opplæring for plankonsulentene i bydelene som dermed får innarbeidet i sine rutiner at hensynet til barn og unge skal vurderes i alle saker. Ordningen bør sikre at alle barnerepresentantene får planer (også overordnede program/planer som ikke er juridisk forankret, men som gir premisser for videre planlegging) til uttalelse i tidlig fase.

Ansvar og rollefordeling:

Barnerepresentantene synes hovedsakelig å være kjent med sitt ansvar som barnerepresentant. At de skal se til at kommunen vurderer konsekvenser og muligheter for barn og unge og sørge for medvirkning fra barn og unge, kan medføre mye opplæringsarbeid fra barnerepresentantens side. Det synes som om barnerepresentantene ofte er de som innhenter ungdommens bemerkninger, og ivaretar vurdering av konsekvenser for barn og unge i bydelen. Barnerepresentantens ansvar må avgrenses slik at representanten ikke overtar kommunens ansvar for å tilrettelegge for barn og unge.

Opplæring og koordinering:

Opplæring og koordinering er en del av Plan- og bygningsetatens ansvar. Etaten har et godt samarbeid med Miljøverndepartementet og det er godt fremmøte på etatens halvårsseminar. Departementet arrangerte i høst en samling der også barnerepresentantene i bydelene kunne delta som kommunerepresentanter. Tre barnerepresentanter deltok og vurderte dette som meget vellykket både med hensyn til kompetanseheving, nettverksbygging og motivasjon. Barnerepresentantene i bydelene har ofte en meget større befolkning å forholde seg til enn en representant i en norsk gjennomsnittskommune. Representanten må kunne mye om styringssystem og kommunens oppbygging for å vite hvem hun/han skal henvise til i forhold til forskjellige planutfordringer. Nettverkssamlingen til departementet tydeliggjør dette samtidig som barn og unges utfordringer diskuteres slik at arbeidsområdet blir mer avgrenset og det er lettere å se hva som bør prioriteres slik at arbeidet ikke blir uoverkommelig. Etaten anbefaler derfor at alle barnerepresentantene sikres deltakelse på både halvdagsseminarene i Plan- og bygningsetaten og departementets nettverksamlinger og eventuelle erstatninger for disse.

Medvirkning:

Barnerepresentantens fysiske plassering i bydelen kan være et godt utgangspunkt i forhold til medvirkning og koordinering lokalt. Ca halvparten av representantene har god kommunikasjon med ungdomsrådene. Av disse er fire sekretærer i ungdomsrådene, en sitter i avdeling for barn og unge, og noen få har opprettet egne kontakter i ungdomsrådet. Sekretærrollen medfører enklere kommunikasjon mellom ungdomsrådet og barnerepresentanten. En representant sier at hun/han har kontakt med elever og medlemmer i fritidsklubber. Et mindretall har kontakt med barnehager, og enda færre med skoler. At skolene er underlagt utdanningsetaten og barnehagene bydelen, medfører enklere kommunikasjon mellom barnehage og barnerepresentant enn mellom skole og barnerepresentant. Barnerepresentantens mulighet for å påvirke forvaltningsmyndigheten til å initiere medvirkning i hht plan- og bygningsloven må vurderes.

Tidsbruk:

Barnerepresentantene synes ofte å være forhindret fra å sette seg inn i sakene, delta på befaringer, kurs, nettverkssamlinger, møter, kunne avsette tid for tilbakemeldinger med mer. Det er viktig at det er kontinuitet i arbeidet. Det anbefales derfor at kontinuitet sikres gjennom oppretting av vararepresentant og at stillingsbroken settes slik at det er mulig å oppfylle minimumskravene til de lovpålagte oppgavene.

Konklusjon

Evalueringen viser at ordningen i bydelene fortsatt er i en innkjøringsfase. Ordningen er søkt innpasset på forskjellig måte, men noen grunnleggende utfordringer er fortsatt ikke løst tilfredsstillende. Dette gjelder

1. Tidsaspektet; forholdet mellom omfanget av arbeidsoppgaver og avsetting av tid til arbeidet.
2. Informasjonsflyt; nødvendige dokumenter og opplysninger foreligger.
3. Medvirkning; barnerepresentanten sikres oppmøte i de fora der ungdom og barn kan fremlegge sine synspunkt og i de fora der det kan formidles synspunkt til administrasjon og politikere.

Utsendt spørreskjema følger vedlagt på etterfølgende sider.

Evaluering av barnerepresentantordningen

September 2007.

Barnerepresentantordningen er hjemlet i Plan- og bygningsloven § 9.1. Barnerepresentanten skal ha et særlig ansvar for å ivareta barns interesser når det faste utvalg for plansaker utarbeider og behandler forslag til planer. Barn i lovteksten betyr barn- og unge inntil 18 år. Nedenfor stilles en del spørsmål som skal brukes som grunnlag til å evaluere om barnerepresentantordningen, slik den er organisert i Oslo, fungerer tilfredsstillende. Spørsmålene er i stor grad utformet med mulighet for ja/nei – stryk det som ikke passer. Gi gjerne utfyllende kommentarer i tillegg.

1. Er du kjent med ditt ansvar som barnerepresentant? Ja/nei.

2. Har du som barnerepresentant fått mulighet til å tilegne deg planfaglig innsikt for å kunne ivareta forhold som angår barn og unge i arealplanleggingen? Ja/nei.

3. Har du som barnerepresentant fått anledning til å delta på:
 - a. Miljøverndepartementets nettverksamlinger? Ja/nei.
 - b. Plan- og bygningsetatens opplæringsseminarer? Ja/nei.

4. Kjenner du til lovhjemlene for barnerepresentantfunksjonen? Ja/nei.

5. I bydelenes tekniske utvalg (eller tilsvarende) behandles plansaker som berører barn og unges interesser. Det kan derfor være viktig at barnerepresentanten møter i denne komiteen når plansaker skal behandles.
 - a. Har du som barnerepresentant møtt i bydelenes tekniske komite eller tilsvarende?
Ja/nei
 - b. Hvis ja: Hvor mange ganger har du som barnerepresentant møtt opp i bydelenes tekniske komite eller tilsvarende? Antall ganger:
 - c. Hvor mange ganger har du som barnerepresentant tatt ordet i teknisk komite eller tilsvarende?
Antall ganger:
 - d. Hvor mange ganger har du som barnerepresentant fremmet alternativt forslag eller merknad til planforslag? Antall ganger:

6. Vet du at barnerepresentanten har møte- og talerett i byutviklingskomiteen (BUK) i rådhuset når plansaker som angår bydelen behandles før de går videre til Oslo bystyre for endelig vedtak? Ja/nei.
 - a. Hvis ja: Hvor mange ganger har du som barnerepresentant møtt opp i BUK? Antall ganger:
 - b. Hvor mange ganger har du som barnerepresentant tatt ordet i BUK?
Antall ganger:

7. Barnerepresentanten er administrativt og politisk uavhengig og fristilt i utøvelse av sin funksjon i bydelen. Mener du at du har fått god nok opplæring i denne delen av din rolle som barnerepresentant? Ja/nei.

8. Som barnerepresentant har du anledning til å uttale deg offentlig om saker som berører barnerepresentantens fagfelt. Mener du at du har fått god nok opplæring i denne delen av din rolle som barnerepresentant? Ja/nei.
 - a. Har du fått opplæring i hvordan du skal håndtere media? Ja/nei.
 - b. Hvor mange ganger har du som barnerepresentant uttalt deg offentlig om en plansak som angår bydelen? Antall ganger:

9. Hvordan ivaretar du som barnerepresentant barn- og unges interesser i plansaksbehandlingen etter plan- og bygningsloven:
 - a. Gjennom egne uttalelser. Ja/nei
 - b. Gjennom samarbeid med plankonsulent. Ja/nei.
 - c. Gjennom samarbeid med ungdomsråd. Ja/nei
 - d. Annet:.....
.....

10. Mener du at dine synspunkter som barnerepresentant kommer tydelig fram? Ja/nei.

11. Er du trygg på at de uttalelsene du avgir er i tråd med barn og unges interesser? Ja/nei.

12. Føler du at du har tilstrekkelig medvirkning fra barn og unge når du avgir uttalelser?
Ja/nei.

13. Som barnerepresentant skal du få planforslag direkte tilsendt til deg for at du skal kunne uttale deg om ditt fagfelt. Planforslag behandles i flere trinn. Mottar du som barnerepresentant:

- a. planinitiativ? Ja/nei
- b. varsel om igangsetting av planarbeid? Ja/nei
- c. offentlig ettersyn av planforslag? Ja/nei
- d. orientering om vedtak av planforslag? Ja/nei

14. Hvor i en eller flere av følgende stadier i planprosessen engasjerer du deg:

- a. planinitiativ.
Beskriv kort.....
- b. varsel om igangsetting av planarbeid?
Beskriv kort.....
- c. plansaker til offentlig ettersyn?
Beskriv kort.....
- d. orientering om vedtak av planforslag?
Beskriv kort.....

15. Følger du opp varsel om vedtak av planforslag for å se om dine synspunkter ble tatt hensyn til? Ja/nei.

16. Tar du som barnerepresentant kontakt med andre som har tilsvarende funksjon i andre bydeler? Ja/nei.

- a. Hvis ja: Hvilken nytte har du av det?
Beskriv kort.....
- b. Hvis nei: Hvorfor ikke?
Beskriv kort.....

17. Har du som barnerepresentant kontakt med barn og unge? På hvilken måte (f.eks gjennom ungdomsrådet)?

Beskriv kort.....

18. Hvor mange plansaker har vært til behandling i teknisk komite eller tilsvarende i bydelen din i 2006 og 2007? Antall saker:

a. I hvor mange av disse har du som barnerepresentant sendt egen uttalelse?
Antall saker:

b. I hvor mange av disse har barnerepresentantens uttalelse medført at saken har blitt endret i hht representantens uttalelse? Antall saker:

19. I hvor mange plansaker har ungdomsrådet i bydelen uttalt seg i 2006 og 2007?
Antall saker:

a. I hvor mange av disse har ungdomsrådets uttalelse medført at saken har blitt endret i hht representantens uttalelse? Antall saker:

20. Kjenner alle politikerne i teknisk komite og bydelsutvalget i bydelen din til at det er utnevnt en barnerepresentant?
Ja/nei.

a. Kjenner de til at representanten er deg? Ja/nei/.

21. Kjenner ungdomsrådet i bydelen din til at det er utnevnt en barnerepresentant? Ja/nei.

a. Kjenner de til at representanten er deg? Ja/nei.

22. Omtales barnerepresentantens arbeid i bydelens årsmelding? Ja/nei.

23. Mener du at du har fått avsatt tilstrekkelig tid til å utøve funksjonen som barnerepresentant? Ja/nei.

24. Mener du at du får den informasjonen du trenger om planforslag til å utøve din funksjon som barnerepresentant? Ja/nei.

25. Oppfatter du at barnerepresentantens uttalelser blir tatt på alvor av politikerne i din bydel og i rådhuset når plansaker blir behandlet? Ja/nei.

26. Har du andre kommentarer til ordningen?

Beskriv kort.....